

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 26/2023 20.6.2023

Seurakuntien ja seurakuntayhtymien päätöksistä tiedottaminen sekä oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset

Uusi kirkkolaki (652/2023) ja kirkkojärjestys (657/2023) tulevat voimaan 1.7.2023. Uuden kirkkolainsäädännön myötä muuttuu tapa pitää seurakuntien ja seurakuntayhtymien pöytäkirjoja ja päätöksiä yleisesti nähtävillä. Jatkossa pöytäkirjat ja päätökset tulee julkaista ja pitää yleisesti nähtävillä yleisessä tietoverkossa eli seurakuntien tai seurakuntayhtymien omilla verkkosivuilla.

Tässä yleiskirjeessä kerrotaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien päätöksistä tiedottamisesta. Pöytäkirjoja ja päätöksiä julkaistaessa tulee ottaa huomioon julkisuutta ja salassapitoa koskeva lainsäädäntö sekä henkilötietojen suojaa koskevat säädökset. Yleiskirjeen liitteenä ovat myös päivitettyt oikaisuvaatimusohjeet sekä valitusosoitukset.

Pöytäkirjojen ja päätösten pitäminen nähtävänä

Kirkkolain mukaan kirkon viranomaisten päätöksistä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä seurakunnan viranomaisen päätöksestä myös seurakunnan jäsen, jollei muutoksenhakuoikeutta ole erikseen rajoitettu. Seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsen seurakunta ja sen jäsen sekä seurakuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen seurakunta ja sen jäsen. (KL 12:5 1 ja 2 mom.)

Seurakunnan jäsenten muutoksenhakuoikeuden turvaamiseksi pöytäkirja sellaisesta toimielimen tai viranhaltijan päätöksestä, josta seurakunnan jäsen saa tehdä oikaisuvaatimuksen tai valituksen, on pidettävä tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävillä yleisessä

tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Nähtävillä pidettävään pöytäkirjaan on liitettävä muutoksenhakuohjeet eli oikaisuvaatimusohjeet tai valitusosoitus (KL 10:23). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että seurakunnan tai seurakuntayhtymien toimielinten päätökset sekä tarvittavat viranhaltijapäätökset muutoksenhakuohjeineen julkaistaan seurakunnan tai seurakuntayhtymän omilla verkkosivuilla. Pöytäkirjojen ja päätösten julkaisemista verkkosivuilla ohjataan tarkemmin osoitteessa [Viranomaisviestintä Lukkarissa - Lukkari-ohje \(evl.fi\)](https://www.evli.fi/viranomaisviestinta-lukkarissa-lukkari-ohje).

Ratkaisevaa harkittaessa pöytäkirjojen ja viranhaltijapäätösten nähtävillä pitämistä on se, onko seurakunnan jäsenellä oikeus hakea muutosta tehtyyn päätökseen. Jotta päätöksen tiedoksiannon voidaan katsoa tapahtuneen riittävässä laajuudessa, tiedoksi annettavan päätöksen tulee olla mahdollisimman täydellisenä verkossa, jotta seurakunnan jäsen pystyy harkitsemaan, onko päätökseen tarpeen hakea muutosta. Päätöksestä tulee käydä ilmi asian selostus, itse päätös sekä päätöksen perustelut.

Pöytäkirjan ja päätöksen nähtävillä pitämisessä on kuitenkin otettava huomioon kirkkolaisissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä muussa laissa mahdollisesti salassa pidettäväksi säädettyt asiat. Salassa pidettäviä asioita ei tule julkaista verkossa. Jos toimielimen tai viranhaltijan päättämä asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Esimerkiksi kirkkolain mukaan yksityiseen henkilöön kohdistuvaa sielunhoitoa ja diakoniatyötä koskeva asiakirja on salassa pidettävä eikä seurakunnan jäsenellä ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta (KL 10:4,1 ja KL 12:5,1).

Toimielinten pöytäkirjoja ja viranhaltijapäätöksiä laadittaessa sekä nähtävillä pidettäessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota henkilötietojen käsittelyyn. Pöytäkirjassa ja viranhaltijapäätöksessä julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Huomioon on tällöinkin otettava salassapitosäännökset. Ylipäätään seurakunnan viranomaisen pöytäkirjojen tulisi sisältää henkilötietoja vain poikkeuksellisesti. Esimerkiksi henkilöiden osoitetiedot tai puhelinnumerot eivät ole yleensä päätöksen tiedoksiannon kannalta olennaisia, jolloin kyseisten tietojen verkkoon laittamista tulee välttää. Sen sijaan esimerkiksi henkilövaalia koskevissa asioissa valitun henkilön nimitietojen sekä

mahdollisesti ammattia ja koulutusta koskevien tietojen julkaiseminen voi olla tarpeellista. Myös luottamushenkilöitä koskevissa asioissa, kuten valittaessa henkilö toimielimeen, voidaan henkilön nimiä julkaista myös verkossa.

Pöytäkirjaan sisältyvät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päätyessä. Oikeutta käsitellä henkilötietoja yleisessä tietoverkossa arvioidaan tietosuojalainsäädännön edellytysten mukaisesti. Tietojen käsittelyn tulee olla asianmukaisesti perusteltua seurakunnan toiminnan näkökulmasta. Oikaisuvaatimus- ja valitusajan päätyttyä tai esimerkiksi kuulutuksen ilmoitusajan päätyttyä päättyy myös peruste henkilötietojen käsittelyyn yleisessä tietoverkossa.

Myös päätösten ja pöytäkirjojen, jotka on tehty ennen 1.7.2023, sisältämät henkilötiedot on syytä poistaa verkosta, jollei ole riittävää EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa taikka tietosuojalaissa (1050/2018) säädettyä perustetta tietojen nähtävillä pitämiseen verkossa. Vanhempienkin päätösten osalta tulee tehdä punninta, palveleeko henkilötietojen pitäminen verkossa seurakunnan tai seurakuntayhtymän tiedottamisintressiä siinä määrin, että henkilötietoja sisältäviä päätöksiä on syytä pitää verkossa, vaikka esimerkiksi seurakunnan jäsenen tiedonsaanti ei tätä edellytä.

Pöytäkirja ja päätös on pidettävä yleisesti nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan. Jos seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä on ollut tapana viedä verkkoon tarkastamattomia pöytäkirjoja, on huomattava, että valitus-aika alkaa kulua vasta siitä, kun pöytäkirja on tarkastamisen jälkeen verkossa. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (KL 10:24,2). Riippuen siitä, onko päätöksestä mahdollista tehdä oikaisuvaatimus (esim. kirkkoneuvoston, viranhaltijan jne. päätös) vai suoraan kirkollisvalitus (kirkkovaltuuston tai oikaisuvaatimuksen käsitelleen toimielimen päätös), päätöksen verkossa pitämisen vähimmäisajat ovat julkaisupäivän lisäksi seuraavat:

Tiedoksisaantiaika	Muutoksenhaku-aika	Päätöspöytäkirja verkossa vähintään
7. päivä siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi	14 päivää oikaisuvaatimuksessa	7 + 14 = 21 päivää
7. päivä siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi	30 päivää kirkollisvalituksessa	7 + 30 = 37 päivää

Omien päätöstensä lisäksi seurakunnan tai seurakuntayhtymän on pidettävä seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä yleisesti nähtävillä edellä kerrotulla tavalla kirkkohallituksen kirkollisia rakennuksia koskeva kirkkolain 3 luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettu lupapäätös sekä valitusviranomaisen kuten hallinto-oikeuden päätös niihin liittyvine valitusosoituksineen (KL 10:23,3).

Myös vaalin tuloksen vahvistamista koskeva hiippakunnan vaalilautakunnan tai tuomiokapitulin pöytäkirja on pidettävä siihen liittyvine valitusosoituksineen yleisesti nähtävänä edellä kerrotulla tavalla.

Päätösten tiedoksianto asianosaiselle

Asianosaiselle eli sille, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, päätös on annettava tiedoksi noudattaen, mitä hallintolain (434/2003) 59 ja 60 §:ssä tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 18 ja 19 §:ssä säädetään.

Hallintolain mukaisessa tavallisessa tiedoksiannossa kirkon viranomaisen tekemä päätös toimitetaan asianosaiselle postitse kirjeellä. Tällöin asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos asianosainen on toinen viranomainen, asia katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä (hallintolaki 59 §).

Hallintolain mukainen todisteellinen tiedoksianto (hallintolaki 60 §) voidaan toimittaa kolmella eri tavalla. Ensinnäkin tiedoksianto on toimitettava postitse saantitodistusta vastaan, jos se koskee velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Saantitodistusta voidaan käyttää myös, jos se on muusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien

turvaamiseksi. Saantitodistuksesta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksisääntöajankohta.

Toiseksi asiakirja voidaan myös luovuttaa tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle. Tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta. Kolmantena todisteellisena tiedoksiantotapana voidaan käyttää haastetiedoksiantoa, jos viranomaisen katsoo siihen olevan aiheutta.

Jos käytettävissä on esimerkiksi asianhallintajärjestelmä, jonka avulla päätökset voidaan asianosaisille toimittaa luontevasti sähköpostilla, sovelletaan tiedoksiantoon sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annettua lakia. Todisteellisessa sähköisessä tiedoksiannossa eli silloin, kun asiakirja tulisi toimittaa saantitodistusta vastaan tai muuten todisteellisesti, asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä, ei kuitenkaan telekopiona tai vastaavalla tavalla. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava, että asiakirja on asianosaisen tai tämän edustajan noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta. Asianosaisen tai tämän edustajan on tunnistauduttava asiakirjaa noutaessaan. Tunnistautumisessa on käytettävä tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä. Jos asiakirjaa ei ole noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan, mitä siitä muualla laissa säädetään.

Jollei todisteellinen sähköinen tiedoksianto ole tarpeen, asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos kuitenkin asianomaisen yksityisyyden suojaaminen, muu erityinen suojan tai suojelun tarve taikka oikeuksien turvaaminen sitä edellyttää, asiakirja tulee antaa tiedoksi joko todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona taikka hallintolain mukaisena tiedoksiantona.

Muut erityiset tiedoksiantotavat ja julkiset kuulutukset

Kirkkolaisissa säädetään lisäksi tiedoksiannosta seurakuntavaalin tuloksen vahvistamista koskevasta päätöksestä ja tiedoksisääntöajankohdasta seurakuntavaaleissa, hiippakuntavaltuuston jäsenten sekä kirkolliskokousedustajien vaaleissa (KL 10:25). Tiedoksisääntöajankohta

ajankohtana pidetään seitsemättä päivää siitä, kun vaalilautakunnan tai tuomiokapitulin pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksianto hautaa koskevassa asiassa säilyy nykyisen kirkkolain kaltaisena. Hautaa koskeva päätös annetaan ensisijaisesti tiedoksi hautaoikeuden haltijalle. Vasta, jos hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus hautaa koskevasta päätöksestä tai muusta hautaa koskevasta asiasta on pantava tiedoksi haudalle. Lisäksi päätöksestä samoin kuin hautamuistomerkin poistamisesta haudalta on kuulutettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä tai vastaavassa sähköisessä julkaisussa. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemän päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta lehdessä tai vastaavassa sähköisessä julkaisussa (KL 10:26).

Myös julkisten kuulutusten nähtävillä pito siirtyy yleiseen tietoverkkoon. Seurakunnan jäsenten tietoon saatettava kuulutus pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei muuta säädetä tai salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Kuulutusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muut johdu. Kuulutuksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta mainitun ajan kuluttua. Lisäksi kuulutuksesta on ilmoitettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanoma-, paikallis- tai seurakuntalehdessä tai vastaavassa sähköisessä julkaisussa. Ilmoituksessa julkaistaan lehdessä kuulutuksen aihe ja pääsisältö. Julkaistavaksi säädetty kuulutus on julkaistava kokonaisuudessaan. Jos kuulutus koskee useita seurakuntia, se on julkaistava niistä jokaisessa. (KL 10:28 ja KJ 10:2).

Esimerkiksi vaalien toimittamiseen liittyy useita kuulutuksia, jolloin noudatetaan vastaavia säännöksiä. Vaalikuulutuksissa on kuitenkin usein säädetty erikseen siitä, kuinka kauan kuulutusta on pidettävä nähtävillä. Lisäksi vaalikuulutuksia pidetään usein esillä myös seurakunnan ilmoitustauluilla.

Siirtymäsäännökset sekä uudet oikaisuvaatimusohjeet ja valitus-osoitukset

Uuden kirkkolain voimaan tullessa jo vireillä oleviin hallintoasioihin ja alistusasioihin, joissa alitusta ei vielä ole toimitettu, sekä lainkäyttöasioihin eli kirkollisvalitukseen ja alitustasioihin liittyvään muutoksenhakuun sovelletaan vanhan kirkkolain (1054/1993) säännöksiä. Tuomioistuimen päätöksellä uuteen käsittelyyn palautettuihin asioihin sovelletaan kuitenkin uuden kirkkolain säännöksiä. Alistettavan asian voidaan katsoa olevan

vireillä, kun päätös seurakuntatasolla on tehty ennen 1.7.2023. Alistusvalitukseen on 1.1.2020 lukien sovellettu hallintolakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Uusi kirkkolainsäädäntö edellyttää, että muutoksenhakuohjeet eli oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset päivitetään. Kirkkohallitus on päivittänyt uudet oikaisuvaatimusohjeet sekä valitusosoitukset. Liitteenä olevat muutoksenhakuohjeet löytyvät lisäksi evl.fi/plus-sivuilta muokattavina versioina. Muutoksenhakuohjeista on muun muassa poistettu viittaukset alistusvalitukseen, koska alistusmenettelyistä luovutaan. Siten tuomiokapituli tai kirkkohallitus eivät enää jatkossa toimi lainkäyttöviranomaisina. Lisäksi ohjeissa olevia tuomioistuinten osoitetietoja ja tuomioistuinmaksuja on muutettu samoin kuin tietoja siitä, koska seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon.

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna
kansliapäällikkö

Asta Virtaniemi
hallintopäällikkö

ISSN 1797-0326